

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN

TARTALOM:

XXX. Szerkesztő	17	Egyházi és iskolai mozgalmak:	30
Imádság	18	Ujévi üdvözet. — Új örökös alapítóink. — Klenodiumainkból. — Régi énekeink. — Régeni Áron. — Harang-búcsuztató ünnepély Sinfalván. — Eljegyzés. — A Léta Balázs. — Köszönet. — Köszönetnyilvánítás. — Jótékonyosság. — Köszönetnyilvánítás. — Szép összegeket. — Szerkesztői üzenetek. — Nyugtázás a boritékon.	
Tábori kórházban újév reggelén. (Előbeszéd.) Nagy Béla	18		
Hazatérők sóhaja! József János	19		
Harangbúcsuztató. Balázs András	19		
Ismét otthon! Zoltán Sándor	21		
A mi menekültjeink. Pál Ferenc	23		
A mi katonáink	25		
Székely Zsigmond	29		
Régi dolgok	29		

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves állandó ajándék az imakönyv. **SZIVEMET HOZZÁD EMELEM**, második bővített kiadás,

írta dr. Boros György. E női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megkedvelte. **Bőrkötés** aranszéllel (barna, sötétkék, fekete) 6 K. **Fehér csont, selyem- és bársony kötés** többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. **Megrendelhető a szerkesztőnél.**

A D. F. E. örökös alapítói. 100—100 koronával.

1. Dr. Brassai Sámuel 400 K.
2. Báró Petrichevich Horváth Kálmán 700 K.
3. Hajós János 220 K.
4. Fekete Gábor Kolozsvár.
5. Dr. Bedő Albert Budapest.
6. Könyves Kálmán Rt. Bpest.
7. Székely László Torda.
8. Ürmössy Jenő Kolozsvár.
9. Csegezy Mihályné Albert Ilka Torda.
10. Raffay András Abrudbánya.
11. Dr. Boros György Kolozsvár.
12. Toroczkói egyházközség.
13. Ferencz József püspök.
14. Koronabank Rt. 60 K.
15. Benke Elek adótárnok Sz.-keresztúr.
16. K. Nagy Béla Kraszna.
17. Farkas Józsefné emléke.
18. Boér Gergely Kolozsvár.
19. Raffay Zsigmond Verespatak 50 K I. részl.
20. Imre József Verespatak.
21. Borbély Sándor igazgató.
22. Dr. Székely Ferenc Budapest.
23. Boncza Miklós Bpest 160 K.
24. Dr. Kőváry László 120 K.
25. Nagyiklódi Tischler Mór Kolozsvár.
26. Mikó Dezső Abrudbánya
27. Thorockay Vencel. Guraszáda.
28. Kovács József Hmvasárhely.
29. Kovács Józsefné Hmvasárhely.
30. Ajtay Jánosné H.-almás.
31. Sipos József m. kir. adótárnok.
32. Merész Gyula festő Kolozsvár.
33. Nagy Balázs Torda.
34. Dr. Balogh György Torda, 20 K.
35. Pap László Székelyudvarhely.
36. Székely Miklós Torda.
37. Kisgyörgy Sándor Vargyas
38. Botár János Budapest.
39. Magyar Leszám. és Pénzváltó Bank.
40. Id. báró Daniel Gábor főgondnok.
41. özv. dr. Nagy Károlyné Abrudbánya, ígéret.
42. özv. Pálty Jánosné Csegezy.
43. Csegezy Taar Balázs emlékére.
44. Csegezy Taar Balászné sz. aranyosrákosi Biró Polixéna emlékére.
45. Balogh József máv. főellenőr Kolozsvár.
46. özv. Simon Ferencné Kolozsvár.
47. Pálfi Márton tanár.
48. Reitter Aladár Kolozsvár.
49. Péter Sándor lelkész és neje Bitai Mária.
50. Arkossy Lajos Kolozsvár.
51. Dr. Ferencz József Kolozsvár.
52. Székely János mérnök Kolozsvár.
53. ótordai Weress Sándor Kolozsvár.
54. Szentkirályi Ferenc Sz.-keresztúr.
55. Csegezy Mihály gondnok, Torda.
56. Ballok Károly Kolozsvár.
57. Pákey Lajos Kolozsvár.
58. Dr. Kozma Endre közjegyző, ígéret.
59. Dr. Pálffy József ügyvéd Kolozsvár, ígéret.
60. Gyulay Árpád, p. ü. tan. Kolozsvár.
61. Lipkay Arturné Gál Ilona Bpest.
62. Dr. Hintz Györgyné Kolozsvár.
63. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta.
64. Székely László Ferencz József püspök 80 éves jubileumi emléke 200 K
65. Báró dr. Daniél Gábor, Ferencz József püspök 80 éves jubileumi emléke
66. Báró Daniel Lajos Vargyas.
67. Péterffy Zsigmond „Ferencz József püspök jubileumi emlékére.”
68. Végh Jánosné Mezőtőhát.
69. Kolozsvári egyházközség.
70. Tibáld József lelkész emléke.
71. Özv. Tibáld Józsefné S.-Sztgyörgy.
72. Józán Miklós esperes Budapest.
73. Abrudbányai Nagy Elemér Szentkereszt.
74. Joó Elek és neje Siménfalva.
75. Dr. Erdődi Endre orvos.
76. Vári Albertné Kolozsvár.
77. Özv. Szentpéteri Gáborné Kolozsvár.
78. Arkossy Béla Selmezbánya.
79. Dr. Szathmáry Pál „Szülőim emlékére“ hadiárvák javára 200 K.
80. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
81. Bartha János torockói presbiter.
82. Kovács Imre lelkész és neje Bágyon.
83. Varga Dénes főgymn. tanár Torda.
84. Fekete Ferenc takpt. igazgató Torda.
85. Sófalvi Sándor főpénztáros Torda.
86. Kún Sándor (Kolozs) 102. táb. posta.
87. Egy unitárius lelkész, ki magát megnevezni nem akarja.
88. Fazakas Lajos esperes dr. Boros Györgyné tiszteletére.
89. Csongvay Lajos köri gondnok.
90. Létay Balázs emlékalapítvány 27 K.
91. Matskásy Lajosné Farkas Juliska.
92. Dr. Várady Aurél Kolozsvár.
93. Dr. Binder Emilné sz. Fazekas Jolán.
94. Dimény Sándorné Imets Lidia emléke.
95. Pál Ferencné Imets Róza.
96. Pál Ferenc esp. lelkész Oklánd.
97. Dr. A. Kiss Ernő hadnagy.

**Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius
Közlönyt. Értékes emléke a nagy háborúnak.**

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

AVALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN.

Előfizetési ára: 3 korona. Egy szám ára: 30 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezettséggel, egy évre 2 koronát, a lapért 1 koronát, összesen 3 koronát fizetnek. Örökös alapítói díj 100 K. Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénztárnokhoz küldendő Kolozsvárra.

XXX.

A három X-be lépett *Unitárius Közlönyünk*. A képzelet sebes szárnyú sas s elfárad mégis, mire vissza ér az első új esztendőhez. Nehány százán még élünk, kik bölcsőjét ringattuk. Örvendezünk örömlünkben, hogy az értelmes, tanulékony és tudniakaró magyar unitárius nagy közönséget bevonhattuk a vallás és erkölcs hirdetői közé.

Az apostolok seregébe léptek azok, akik a mi kisebb és nagyobb szövegünket, apró hireinket elolvasták, tovább adták először a családi körben, azután az utcán, a mezőn, a templom előtt. Tanultak és tanítottak. Öntudatos unitáriusokká lettek.

A mi leveleink eljutottak a távoli szigetekre is és hirdették az idegeneknek is a mi evangéliumunkat: a szeretet, a békességes tűrés, az emberbecsülés, a munka, a tisztesség és a tiszta élet evangéliumát.

Ezt jelenti a XXX az *Unitárius Közlöny* homlokán.

De jelent minden esztendőre egészen új szántást, új vetést, új gondolatokat, új munkát. Jelenti az élőknek hitre buzdítását, a holtak emlékének megbecsülését. Jelenti most még mindig a *mi katonáink* érdemeinek följegyzését, a *mi menekültjeink* sorsának figyelembe vételét és jelenti a háború romjainak eltakarítását és új építést.

Erre az új építésre bontjuk ki a zászlót a XXX jegye alatt.

Keresünk munkásokat, keresünk munkavezetőket és kérünk pontos fizetőket. A lap árát 3 koronában jelöljük meg s ebből két koronának — mint eddig is — kétharmadát a fiók-egyletek pénztárának ajánljuk. Várjuk az új olvasókat!

Örökös alapítókat keresünk, mert ők biztosítják a lap állandó fennmaradását. Szerezzen mindenki még egy tagot!

Szeressék kis lapunkat oly áldozó szeretettel, a milyennel szorgáljuk mi olvasóinkat.

Szerkesző.

Imádság.

Nyugtalan szívünk és aggódó lelkünk az örökké állandóság köszikláját keresi, téged megtartó Istenünket. Az ellenség körülvette hazánkat és fenyegeti életünket, vagyonunkat. Fiaink, férfiaiunk és testvéreink fagyban, sárban, hóban és zivatarban ott állanak, hol az ágyú legrémesebben zúg. Sem éjjelök, sem nappalok, csak egy bizodalmok és ez te vagy erős megtartó Isten. Oh hallgasd meg sóhajaikat, ne feledkezz el szenvedéseikről, jusson eszedbe az ellenség gonosz szándéka és fordítsd el a veszélyt innen, vigasztald meg hű népedet, szegény magyarokat. Szeress és áldj meg minket hajlékunkban és valahol vagyunk, bizva kérünk jó Istenünk. Ámen.

Tábori kórházban újév reggelén.

Előbeszéd.

Isten kegyelméből megértük az 1917. év első napját. Rátok nézve sebesült és beteg katonák szomorú újév, de legyetek türelemmel, bizzatok a jó Istenben s vitézül harcoló bajtársaitok hősiességében. A jó Isten meggyógyítja fájó sebeiteket, vitéz harcosaink kivivják a győzedelmet s aztán remélhetőleg minél előbb meg lesz az áldott békekesség. Ezen érzelmeiktől eltelve jöttem tihozáatok, ide a ti beteg ágyatok mellé, mint az Úrnak szerény szolgálója s hivlak benneteket, hogy imádkozzunk ez új év reggelén eképpen:

Kegyelemnek Istene, mennyei édes Atyánk! Ez új esztendőnek első reggelén téged áldunk életünkért, melyet a midőn veszélyben voltunk, megtartottál. Sajog a fájó seb, mit hazánk védelmében kaptunk, de a földi orvosság mellett gyógyító hatással ván reánk s benned való szent bizodalom jó Atyánk, Istenünk. Hittel imádkozunk hozzád: „Vidámits meg minket a mi nyomoruságunk napjai után.“ (Zsolt. XC. 15.) Gyógyítsd meg sajjó sebeinket s aztán vezérelj el a szenvedések eme helyéről a mi kis családunk körébe. Hozzad, óh hozzad új esztendő az áldott békekességet s add vissza a népek millióinak édes otthonát. Büszke önérzettel, hősi vitézséggel harcoltunk édes magyar hazánk védelmében — tebenned bizó hittel s alázatos szívvel viseljük szenvedésünket, melyeknek enyhülléseért imádkozunk hozzád jó Atyánk, Istenünk, hallgass meg kérésünkben. Ámen.

Miatyánk stb.

Nagy Béla, tábori lelkész.

Hazatérők sóhaja!

*Sírva váltunk el hazánktól,
Messze estiünk tőle:
Vágytunk vissza, mint a gyermek
Az anyai ölebe.*

*A küszöbre ráborultunk,
Elaléltunk rajta,
Életünknek talán ez volt
Légfényesebb napja.*

*Mikor hazafelé jöttünk
S megláttuk a házunk:
Azt gondoltuk nem a földön,
Menyországban járunk.*

*Azt az édes boldogságot
Nem lehet leírni,
Amit akkor átéreztünk,
Hanem csak kisírni.*

*A kis kaput kinyitottuk,
Megöleltük fáját,
Ráhullattuk örömünkben
Könnyeinknek árját.*

*Most is sírunk, de sirásunk
Elegyes a jajjal;
Lábrakeit, mit hébe-hóba
Összeszedtünk bajjal.*

*Az udvaron megcsókoltuk
A követ, a földet,
Odább pedig a ház előtt
Az epérfa törzsét.*

*Nem katonák, nem ellenség
Rabolták ki házunk
Haszonleső ismerősök,
Okozták a kárunk.*

*Van bíró a felhők felett ...
Nem átkozunk senkit
„A hamisan szerzett vagyon
Elviszi a többit.“*

Firtosváralja.

József János.

Harangbucsuztató *

(1917. január 1.)

Öreg nagy harangunk! te is osztottál egyházközségünk családjainak sorsában: melletted is üresen maradt a fiatalnak helye, mert a kis harangot viszik katonának. Mint a családoknál az öregek vállaira nehezedett a teher: ezután már helyette is te szólsz. Már az új esztendőt is — nekünk olyan furcsán — egyedül köszöntötted. Mi is veled együtt az újat köszöntjük, a régít siratjuk. Az új örömet ad, új reményeket ébreszt, új akaratra serkent. A régítől való elválás könnyeket fakaszt, bánatot lehel. Így találkozik

* Ez a bucsuztató mindenik unitárius gyülekezet hangulatát tolmácsolja, mert mindenikből elvitték egy vagy két harangot. Pár helyen egyet sem hagytak.
Szerk.

össze az új esztendő küszöbén az öröm és a bánat szívünkben. E kettő maga az élet. S lám — milyen az ember! — az örömet reménnyel szépíti bánatját pediglen virágba temeti.

A haza oltárára ismét adunk egyet. Sokat adtunk már; de még mindig gazdagok vagyunk az adakozásban. A fiaink, testvéreink, barátaink elmentek és most megy a kis harangunk. Azoknak is bokréta volt a csákóján: ennek is virágot, koszorút tettünk koronájára, hogy méltó legyen hozzájuk. Azokat is megsirattuk, ezt is megsiratjuk, mert ez mindnyájunknak szívéhez nőtt.

Méla-bús hangjára mindig megdobbant a szívünk. Mikor az élőket hívogatta, mikor imára szólt a kis harang: jött a falú népe hálaadással, imádsággal. Mikor pedig a holtakat siratgatta: elhaló hangjára könny gyűlt szemeinkbe.

75 évig volt örömünknek, bánatunknak hirdetője. És most magas tronusáról leszállt ide közénk, hogy mielőtt menne: lássa azt a gyülekezetet, melynek lelkéhez szólt, szívéhez beszélt, melyet vallásosságra serkentett, hitben erősített. És most itt vagy: drága kis harangunk! Mielőtt elmennél megakarod tudni, hogy ez a nemzedék méltó-é a multhoz, hogy ennek a népnek olyan-é jelene, mely az ő jövőjét szilárdan építi?

Mikor ment a háboruba: az édes anya fiát egyedül csak ő siratta; a férjet csak hitvese fájlalta; az édesapát csak gyermekei keseregték, de érted mindnyájan busulunk — drága kis harangunk. Te nekünk nemcsak imára szólottál. Szóltál nekünk régi szent dolgokról: egyházunk multjáról, fájdalmas sebekről, arról a kicsiny seregről, annak a kicsiny seregnek gazdag áldozatkészségéről, mely templomot emelt, iskolát épített, egyházat teremtett...

Drága kis harangunk! visznek katonának! Téged is engedünk; ott vannak véreink, vitéz katonáink. Nekik szükségük van rád. Mi majd csak megleszünk itthon az öreggel...

Ha itthon a béke szószólója voltál: ott a magyar vitézségnek, magyar dicsőségnek s — mert úgy kell! — elleninkkel szemben: légy a megtorlásnak vitéz katonája — drága kis harangunk.

Ezután a hangod nem e kis falunak csendes, de véres harc-tereknek zivataros levegőjét rázza. Nem bánatot siratsz: gyászt és árvaságot lehelsz ki tudja hány szívbe!?

Menj...! vidd üdvözlétünket a bátor hősöknek; mond: ha szívünk sahog, ha lelkünk vérzik is a haza oltarán, mindezt tudunk áldozni, mert annak a dicsőségnek, mely e vérzivataros időkből az ezer éves Magyarországot beragyogja: mi is részesei kívánunk lenni s ezért áldozatot nem sajnálunk.

Menj...! köszöntsd a hősöket, akiket szeretünk. Mond nekik, hogy itthon szívünk értük dobog, feléjük száll lelkünk minden gondolatja, érettük van éltünk minden fáradsága...

Menj...! vidd az üzenetet elbizakodott, alattomos ellensé-

geinknek, hogy a magyar áldozatkészségnek, vitézségnek, kitarásnak és erős akaratnak forrása itthon kiapadhatatlan . . .

Menj . . . ! drága kis harangunk ! talán megsíratunk, de büszkék vagyunk, hogy mint téged : ilyen drága kincset is tudunk tenni a haza oltárára.

Odaadunk, elbocsátunk, indulj te is katonának — drága kis harangunk . . . !

Sínfalva.

Balázs András
unitárius lelkész.

A mi menekültjeink.

Ismét otthon !

Szomorú vándorlás, aggodalmakkal telt távollét után visszatérnek lassanként Erdély földönfutói mind a kis falukba, városokba. Népesebbek lesznek ismét az utcák s mikor ráborítja sötét takaróját az éjszaka a falvakra, több háznak ablakában gyúlad ki a fény, kikiáltja a sötétségbe, az utcára, a községbe : itthon a család !

Hat heti távollét után október 28-án érkezünk vissza szűkebb hazánkba. Székelyudvarhelyen már találkoztunk a háború sötét nyomaival.

Közelben harangok, köztük a miénk is, a kisebb. Eljött a harang papja elé, de visszavinni nem tudtam, mert kell halálharangnak, ágyúnak. Meghatottan, elfogódottsággal néztem még egyszer körül távollétemben levett harangunkat, hogy aztán tőle búcsút véve, soha többé ne lássam. Mindenki a kiállott izgalmakról, az oláhok brutális viselkedéséről, a felszabadulás örömről beszél a városban.

A községekben, melyeken keresztül haladtunk, semmi nyoma az eltelt gyásznapoknak. A mezőkön zöldelő vetések, az utcákon dolgukra menő asszonyok, férfiak, egy-egy báméshkodó gyermek, csak kevesebben, mint régen. Épületekben semmi rongálás, ép gabona-asztagok itt-ott a szérűskertben. Itt csak átvonultak az oláh csapatok

Végre feltűnt községünk, a dombon épült templom, külön épült tornyával, fehér falával, roskadozó, sok vést-vihart kiállt évszázados várkerítésével. És a mi házunk, a papilak. Könny szökött szemembe, valami soha nem érzett örömezés ömlött végig egész valómon. Viszont láthattam, láttam a helyet, melyért oly sokat aggódtam, ha vajjon épen látom-e meg ? Szinte észre sem vettem a meghatottság miatt a másik örvendetes dolgot, hogy otthon maradt híveim az őszhatárt csaknem teljesen bevetették búzával Pedig mily kevés idő állhatott rendelkezésükre !

Végre ismét otthon ! Mily jól eső, boldogságos érzés látni, hogy az otthon, templom, ház minden ép. Örül a falú, én is örülök szivemből, úgy, mint soha életemben.

De aztán jönnek a szomorú visszaemlékezések. Mindenkinnek van panasználni valója. Három héten át csaknem állandóan nagy tömegű román lovas, kalarások előbb, aztán rosiorok tanyáztak a községben, mely brigádaparancsnoki székhely volt. A rosiorokat, kiknek guzsalyhoz hasonló hosszú lándzsájok van, „guzsalyasok“-nak* neveztek elméskedő székely asszonyok, de őszinte meggyőződéssel mondják: Isten őrizzen meg mindenkit az olyan guzsalyasoktól. Hát bizony az oláhok valóban önmagukhoz méltóan viselkedtek. Raboltak, pusztítottak, amit csak lehetett. A „vetett-ágy“-ról lehúzták a szép csipkés lepedőt s röhögve hasogatták föl kapcának, a csipkebetétes függőnyt letépték s lovukat csutakolták meg vele, aztán a trágyadombra dobták, a selyempaplant, mellyel csak „nagy vendég“ takarózhatott, elvitték lópokrócnak. A tyúkot, libát, kacsát, disznót állandóan ölték, sütötték, ették, valóságos versenyevéseket rendeztek.

Ami szemes gabonát, szallonát, zsirt megtaláltak, azt mind elvitték. A zabot, ha ki volt csépelve, zsákban hordták el utolsó szemig, ha nem volt kicsépelve, a lovak elé és alá rakták, hogy amit megenni nem tudnak, azt kítapossák, fönkre tegyék. A csépeletlen búzát azonban szerencsére nem mindenütt bántották.

Gyujtogatás nem történt, de csak az isteni gondviselésnek köszönhető, mert bennök meg volt a szándék véletlen tüzesetek előidézésére, különben nem pörkölték volna a lopott malacot a szénacsűrben, szalmakazal tövében, szalmával telehintett udvaron.

Jaj volt annak, ki legkisebb mértékben is nem tudott szájuk ize szerint viselkedni. Azt azonnal ütötték, rugták, mint a barmot, Hány öreg ember, asszony hordozta testén az oláh durvaságnak fekete és kék foltjait! Tisztek és közlegények e tekintetben egy híron pendültek. Eltávozásuk előtt néhány tisztet gazdát elfogtak, bezártak s kilátásba helyezték számukra a főbelövetést, de ebben megakadályozta őket csapataink gyors előnyomulása és az oláh gyávaság. Mikor a legelső huszárjárőr a recsenyédi erdőszélénél megjelent, a legnagyobb rémülettel kezdtek menekülni, a hódítani és lakmározni jött rablók s néhány óra alatt megtisztult iölök a falú s maradt utánok szeny, piszok és átok a lelkek mélyén. A bezártakat egyszerűen ott feledték, de azért négy asszony maig is siratja férjét, kit az oláhok elhurcoltak magukkal hajcsárnak s kikeről azóta semmi hír s két anya is siratná fiát (egyik 12, másik 14 éves), ha nekik a visszaszökés 12 km.-nyi keserves út után Lövéte és Szentkeresztbánya között nem sikerül.

Egyházközségünk épületeit nagyobb rongálás nem érte. A templom padlóján a gyászos idők sötét foltjaként egy oláh tisztnek

* Mint tudjuk „guzsalyas“ a székely leánynál vizitelő legény is, ki rendszeren este látogatja választottját. Az első rosior-csapat is vasárnap este érkezett a községbe.

kifolyt vére feketélik a szószek előtt. Miklósfalvánál kapta halálos sebét, onnan hozták eltemetni Homoródszentmártonba. Az egyszerű, összetákolt fakoporsót, melyre virágot parancsra a községben maradt székely asszonyoknak kellett hordani, az urasztalára helyezték, melyet a rajta levő terítéssel együtt a koporsóból kifolyó vér szintén beszennyezett. A parancsra templomba gyűlt nép sírt, zokogott, míg az oláh táborig pap a temetési szertartást végezte, síratta Erdély szabadságát, mert büszkékedve mondogatták az oláhok: Soha sem lesz a magyaré Erdély. A holttestet a templomtól keletre temették el, benn a cinteremben s másnap reggel még egy katonájukat földelték el melléje, minden cerimónia nélkül.

Az állami iskola tantermeibe (az épület egyházi tulajdon) lovakat kötöttek be az oláhok, miután előbb mindent kidobáltak s az emiatt békételenkedőket azzal vigasztalták, hogy majd épít a román új iskolát, melyben románul tanul a székely.

Az oláhok után nyomuló csapatainkat határtalan örömmel fogadta a honnmaradt lakosság. Férfiak, nők, öregek, gyermekek, mind kitódultak az utcára, de nem üres kézzel, hanem az egyik félredugdosott darab szalonnával, kenyérral, gyümölcsessel a másik, majd mikor megérkezett a konyha, hordták a káposztát, veteményt, hogy legyen miből jó ételt főzzenek a fáradt vitézeknek. Szem szárazon nem maradt, mikor a huszár előcsapat berobogott a községbe s lenyergelt a piacon. Szólni senki sem tudott, csak sirtak, sirtak mind, szorongatták a katonák kemény kezét.

Az oláhok uralma alól való felszabadulás, az a reménység, hogy hajlékainkat többé ellenség nem dülja föl és hogy jobb jövő záloga az átélt sok szenvedés: valóban a mennyországba jutás boldogságával ér föl, csak adja Isten, minden szép reményünknek megvalósulását, hogy többé ne kelljen a magyarnak elmenekülni.

Homoródszentmárton, 1916. november.

Zoltán Sándor,
unitár. lelkész.

Otthon.

Oklándról: Menekülő útunkról október hó 19-én érkeztünk haza 4 és fél napi utazás után. Elég fáradságos utazás volt, de elfelejtettük minden gyötrelmeit, csak hazafelé jöhettünk s otthonunkat megtaláltuk. Mert Istennek hála megtaláltuk és reménységünk feletti állapotban. Ez ugyan nem azt teszi, mintha kárunk nekünk is, másoknak is ne lett volna bő mértékben, mert bizony — sajnos — abból jutott mindnyájunknak tele marokkal. De hát az ellenség nem gyilkolt, nem égetett s így az itthonmaradt népet — 8 kivételével, kiket mint szekérhajtókat magával vitt — megtaláltuk és épen találtuk hajlékainkat, kisebb romlások leszámításával.

Templomunk, tornyunk tartozékaival épen áll. A belső emberi épületekben és kerítésekben sem esett kár, csupán a nagy temető kerítése hirdeti, hogy mellette tanyázott hetekig az ellenség. Abban a kár tetemes.

Az egyházközség javai, felszerelése pár apróbb tárgy kivételével megvannak. Az elrejtett anyakönyveket és egy urvacsorai pohár szarvasbőrrel bevont tartóját megviselte a rejtekhely, de azért a könyvek jól használhatók.

A papilakon is fölforgattak mindent s így az egyházközség szekrényét is, valamint az esperesit is s azok tartalmát részben kosarakba rakva, hová a felügyelőnek hagyott harangozóné gyűjtötte össze, találtam.

A több napra terjedő rendezgetés után azonban majdnem minden elékerült s így az egyházközség kára e tekintetben is nem mondható jelentékenynek.

Az értékeket: u. m. takaréki könyveket, hadikötvényeket stb. magammal vittem s hoztam; pénzkészletét az itthon maradt gondnok őrizte meg hűségesen.

Magam nem mondhatom, hogy ennyire is szerencsés és kár-vallás nélküli ember vagyok. Azt sem, hogy lakásunk nagyobb mértékben ki lett volna rabolva. Említettem már, hogy fölforgattak mindent, ennek rendjén pedig ami nekik tetszett, vagy szükséges volt, azt elvitték, de nyomukban nem jött házamba rabolni — amit sokfelé hallani — nép. A fő az, hogy semmit sem törtek, amit mindenesetre az is idézhetett elé, hogy minden ajtót, fiókot nyitva hagytam. Egyik szobában egymás mellett voltak a falon „Krisztus Pilátus előtt“ és a „Golgota“ Munkácsy képek nagyalakú sokszorításai, az ebédlőben pedig szemben az ajtóval — ami oltárképünk — a tordai országgyűlés Dávid Ferencsel. Amint a felügyelő asszony beszéli a több rendben megfordúlt oláhok — különösen az utóbbi — előtt csak úgy hányták a keresztet s azzal mentek tovább.

Sajnos, nem üres kézzel, mert elvitték az összes fehérműmet és a téli felszerelésünket, nem hagyva belőle csak egy darabocskát sem.

Szerették nagyon az édességet s felnyaltak 30 kiló cukrot, 7 liter szirupot 30–40 üveg befőttet. Szalonna, zsir, szappan, gyertya, stb. utitársul szegődött hozzájuk.

Elvitték az irodai felszerelésem majdnem teljesen, sokszorosító készletem; esperesi és lelkészi hivatali ruggyanta bélyegzőket. Megfelezték konyhaedény felszerelésünket is.

Aztán a házon kívülről elvitték a kocsit, hámot, szénát, 2 mm. búzát, zabot, káposztát, veteményt stb.-t. Megsemmisült a gyönyörű gyümölcs-termés teljesen, még kostolóra sem maradt belőle. Nem az ellenség, hanem a menekülők prédája lett 1 hold tengeri és az őszi sarju teljesen.

Ott pusztult a falu zabtermése s így nem kaptunk zabkepét. Most szerezttem be 3 mm.-t s kerek 60 pengő forintot adék ki érte. Sükdő, liba, réce és tyuk, csirke féle majorság mind eltűnt.

Kárunk tetemes, 3000 koronát meghalad, kárpótláshoz semmi kilátás. No, de azért ismétlem, hogy elfeledjük, csak itthon lakozhassunk. Megnyugszunk, mert ha számot vetünk, úgy találjuk: lehetett volna több kárunk s rosszabb állapotunk is.

Oklándon és határán 3 héten keresztül, több táborhelyen állandóan nagy számmal — amint Bedő József itthonmaradt énekvezér-tanító (3 nap, mint fogoly, az oláhoknál volt) — mondja — 15—20 ezer ember volt. Mindennap látogatták a határról a falut s apasztották rohamosan a lakosság javait, terményeket és állatokat stb

Eltűntek a községből: Egyed Zsigmond és Mózes testvérek, Béla Mózes, Kovács József börtönőr, Kovács József D., Csiki Mózes felső, Golicza József legény, Libik Domokos 14 éves fiu.

Pál Ferencz.

A MI KATONÁINK

TUDÓSÍTÁSOK A NAGY VILÁGHÁBORÚ RÉSZTVEVŐIRŐL

Bágyoni katonáink.

805. **Kaszás Gyula** orosz fogoly. Előbb Kiebben volt, jelenleg Szibériában van. Két gyermeke van.

806. **Szép Miklós**, mint tényleges állománybeli tüzér csak 1914 májusban jött haza s a mozgosításkor vonult be. Boszniában teljesített szolgálatot. Mint írja sok „kirándulást“ tettek Nikita volt országába. Tűzmester. Később beosztották a gépfegyverosztalba. Mint ilyen, gépfegyverével megmászta a Lovcsent. Eddig még nem történt semmi baja! Isten óvja meg ezután is. A kis és nagy ezüst *vitézsgéi érmek* tulajdonosa.

807. **Szép Gábor**, Miklósnak az édes öccse. 1915 őszén vonult be. Már régen tizedes. Végig küzdötte a kárpáti nehéz harczokat. Egy muszka golyó a fejbőrét végig szántotta. Előbb Munkácson, azután Kolozsvárt volt kórházban. Felgyógyulása után a gépfegyver-tanfolyamot végezte s úgy ment ismét a harctérre. Másodszer sulyosan megsebesült. Nagyváradon és utóbb Tordán gyógykezelték. Szerencsés felgyógyulása után harmadszor is a harctérre ment. Jelenleg az olaszok ellen szórja gépfegyverével a golyókat. Mindketten Szép Gábor bágyoni birtokos fiai.

808. **Bodoczy László** a mozgósítás óta az orosz harctéren van, mint tüzér tizedes. Elszánt és hősiességéért a nagy és kis ezüst *vitéségi éremekkel* tüntették ki. Az orosz tüzből megmentette az ágyuját, golyózáporban visszament s megmentette a munició szekerét. Ez utóbbi tetteiért kapta a nagy ezüst *vitéségi* érmet.

809. **Simonffy Elek** honvéd tizedes. Galicziában egy orosz golyó keresztül ment a jobb alsó lábszárán. Gyógyulás után újra visszament az orosz frontra, ahol a betegség ágyba döntötte. Bécsben gyógykezelték s mint szivbajost félévi szabadságra küldötték. Ez az időt Kolozsvárt, itthon s Nagyváradon töltötte.

810. **Csegezi Pál** 1914-ben, augusztusban súlyosan megsebesülvén, orosz fogságba került. Mint rokkantat, — kicserélés után hazajövéen — szabadságolták. Teljesen munkaképtelen. Két gyermek apja.

811. **Nagy Sándor** orosz fogoly. A Jenisszei mellől irt nagy későre aggodó feleségének és szülőinek.

812. **Balogh Elek** a galicziái harctéren volt, hol megsebesült s mint ilyen katonai szolgálatra véglegesen alkalmatlannak nyilvánították; de egy pár hónap múltán újra behívták s Nagyenyeden, később Gyulafahérvárt teljesített katonai szolgálatot. Közlebről újra kivitték a harctérre.

813. **Kiss Balázs** huszár, bágyoni születésű; de brassói asztalos mester, 1914 év decemberben a kárpáti harcokban hősi halált halt.

814. **Csép Mózes** 21-ik honv. gy. ezr. tartalékos honvéd. Orosz fogságba esett s jelenleg Tauriában van.

815. **Csép Tamás ifj.** végig küzdötte az első szerbiai hadjáratot, hol megsebesült. Felgyógyulása után újra a harctérre ment.

816. **Árkosi János** huszár. Előbb a vasút mellett teljesített szolgálatot, később a harctérre vitték. 1916. októberben súlyosan megsebesült, — a gránát leszakítván a jobb karját, — s a miskolci kórházban hősi halált halt. Felesége s két gyermeke maradt.

817. **Árkosi András** sappeur őrmester. Tevékeny része volt a dunai átszállásban. Eddig sértetlen.

818. **Csegezy Máté** kebli tanácsos a mozgósítás óta vasuti szolgálatot teljesít.

919—21. **Csép F. Tamás, Fejér Mihály és Székely Farkas** vartüzérek. Montenegró leverésében vettek tevékeny részt.

823. **Simonfi Pál** hősi halált halt. Felesége és egy gyermeke siratja.

824—25. **Csép Ferencz és Antal** testvérek, mindketten orosz fogságban vannak.

826. **Csép Lajos** tüzér a bukovinai fronton.

827. **Csép Miklós** önkéntes tizedes a bukovinai fronton küzd. Mint írja, eddig még nem történt semmi baja.

828. **Simonfi Tamás** tüzér. Előbb az olasz, majd a román fronton teljesített szolgálatot.

829—30. **Székely Tamás** és **Székely László** testvérek. Az előbbi honvéd, az utóbbi huszár. Tamás betegen jött haza a harctérről. László is, de mindketten felgyógyultak s újra katonai szolgálatot teljesítenek.

831. **Kovács Lőrincz** előbb az olasz ellen harcolt, jelenleg az oláh fronton van.

832. **Németh János** kebli tanácsos, 51 éves, tizedes. Előbb Nagyszébenben teljesített szolgálatot; jelenleg Nagyváradon van.

833. **Csép Mózes Tamásé**, a galíciai harctéren van.

834. **Csép Tamás Jánosé**, kebli tanácsos. Csak ezelőtt pár hónappal vonult be.

835—37. **Fogarasi Sándor, Miklós** és **József** testvérek, családos emberek. Sándor súlyosan sebesült, de kigyógyult s újra a harctéren van; József orosz fogoly, Miklós a volhiniai harctéren van.

838. **Baranyai Mózes** az esztergomi fogoly tábornál teljesít szolgálatot.

839—41. **Simonfi Miklós** kebli tanácsos, **Bottyán Balázs** és **Zsigmond** Galiciában vannak a fronton.

842. **Kaszás Ferenc** a fronton van.

843. **Balogh József** a harctéren szerzett betegsége folytán a tordai kórházban van.

844. **Simonfi Mózes** orosz fogságban szenved.

845—46. **Bottyán Gábor** a tüzérekénél, **Csegezi Márton** tréneknél teljesít szolgálatot.

847—48. **Csegezi Mózes** fogoly, **Csegezi Gábor** a harctéren van.

849—51. **Balogh Lőrincz** a galíciai fronton, **Balogh Samu** a tengeren teljesítenek szolgálatot, **Balogh József** Boszniában van.

852. **Csongvay Dénes** igazgató-tanító, a mozgósításkor vonult be. Csendőrségi szolgálatot teljesített Kövenden és Tordán. Jelenleg magasabb kiképzés végett a tisztiiskolában van.

853. **Csép Gábor ifj.** a trénnél teljesít szolgálatot.

854. **Nagy Miklós** az 50. gy. ezr. katonája. Ott volt a gorlicei áttörésnél. Ivángorod bevételénél hősi halált halt.

855. **Balogh Zsigmond** a mozgósítás óta folytonosan a tűzvonalban van. Kétszer sebesült. A kis ezüst *vitézségi éremmel* tüntették ki.

856. **Bodoczi Balázs, Bodoczi Sándor** küküllőszéplaki lelkes öccse, előbb Gyulafehérvárt teljesített szolgálatot, jelenleg a fronton van.

857—60. **Csép Mihály, Csép László, Csép András, Csép Miklós**, Csép Mihály kebli tanácsos fiai. András Arsieronál hősi halált halt; László súlyos sebesült. Mihály a fronton van.

861. **Balogh Tamás D.** a mozgósítás alkalmával vonult be. Pár hónapra orosz fogságba esett.

862—63. **Balogh Tamás T. és Balogh Miklós** harctéren vannak.

864. **Benke Máté**, kiről már mint öreg tüzérről Ny. G. e lapban megemlékezett, derekasan pusztította a muszkát. Jelenleg, mint a feleségéhez írt levelében írja, a trénnél teljesít szolgálatot.

865. **Benke Zsiga** géppuskás szakaszvezető, már bejárta a harcterek legtöbb részét. Eddig még épen, egészségesen és szerencsésen.

866. **Balogh Mihály** huszár, még 1914-ben eltűnt augusztusban. Azóta két évig nem adott életjelet magáról. Olonec kormányzóságból írt egy párszor, de most aggodó felesége és szülői ismét nem tudnak róla.

867. **Fejér Tamás** még a háború kezdetén orosz fogságba esett.

868. **Nagy Gábor** 1916-ban hősi halált halt.

869. **Árkosi György** 1916. őszén vonult be.

870—71. **Árkosi Mihály és Árkosi Dániel** kezdettől fogva a fronton vannak.

872. **Vásárhelyi Mihály**, a fronton szolgál.

873. **Németh Ferencz** volt a francia harctéren is. Jelenleg az orosz fronton van.

874—75. **Németh Ferencz Vereshidi és Németh József** hősi halált haltak.

876—80. **Németh Sándor, Németh Gábor, Németh Lőrincz, Németh János és Németh Mihály** testvérek, Németh Sándor fiai. Sándor mint rokkant orosz fogságból kicseréltetett. Budapesten van.

880—81. **Kovács Máté és Balogh Márton** orosz fogságban vannak.

Közli: *Kovács Imre* lelkész.

(Folytatjuk.)

Székely Zsigmond

sz. 1855., mh. 1917. jan. 25.

Az erős férfiú az oláh betörés siralmas pusztításait kiállotta, hiveit és a szomszédos vidék székely népét lelki táplálékkal tartotta. Mikor fegyvereink az ellenséget futásra kényszerítették, ő a hivek seregével, ágyudörgés között az Isten házában fohászzkodott segedelemért.

Amit kért megjött, de a békét megérnie nem adatott, mert szép élete sok szenvedését az utolsó nagy próba túlárasztotta az erő partjain és ő elsodortatott. Őszinte sohajt sok ajakról, megérdemelt részvétet több jó baráttól fog követelni halálának megdöbbenő híre. Olyan jellemes, hű és igaz lelkipásztor volt, akiben Isten kedvét lelte. Oly békésen tűrő és panasz nélkül szenvedő családfő volt, akinek emlékére áldó és hálás érzés fogja hinteni kegyelete virágait. Szeretett mindenkit, megbecsült mindenkit és kötelességének élt akkor is, amikor bántalmazták.

Sok szenvedése után sok mennyei julalomban lesz része az igazságos bíró előtt. Nején kívül két pap fia s négy kisebb gyermek siratja. Legyen vigasztalásul a hivek és jó barátok részvéte

Régi dolgok.

Hogy lett unitárius losonczy Becze András.

Magyarországon Szathmáron lakó losonczy Becze András Reform. uri ember könyörögvén Istennek, hogy jelentse meg neki az igaz hűtöt s vallást ki nyitotta a Szt. Bibliát s éppen nyit ad Locum 1 Cor. 8. r. 5. 6.* ezen locust megolvasván s látván, hogy ez az unitáriusok értelme, ismét másodszor is könyörög Istennek azon, hogy immár jelentse meg neki az Isten, hogy vallyon bizonyosan azt kellyené neki elhinnie s követnie, azonban ismét kinyitván a Szt. Bibliát egybe fordít arra a locusra, melyben azt mondja a Krisztus Tamásnak is *ne légy hihetetlen, hanem hívő* s így tért az unitárius vallásra. Ezen Losonczy Becze András dolgozta ki a sz. uri vatsorának kezdetében és végiben mondandó két éneket ad notam Mint a szép hives patakra.

(Egy kézírati Concio gyűjtemény egyik lapjára beillesztett jegyzetből a XVIII-ik száz végeről.)

* Mert ha vannak is ugynevezett istenek akár az égben, akár a földön, a minthogy van sok isten és sok ur; mindazon által nekünk egy Istenünk van az Atya, a kitől van mindenség, mi is őbenne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által van a mindenség és mi is ő általa.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Újévi üdvözlésre csak január 6-án gyűltek össze az unitárius atyafiak a főt. püspök úrhoz. Dr. Boros György főjegyző üdvözölte a főpásztort, ki szívesen fogadta és megköszönte a figyelmet, ami annál jobban esett, mivel nem lehetett itthon az új év napján. Kedvesen elmondotta a koronázás gyönyörű eseményeit s örömét, hogy egyházunknak is az ő személyében képviselője volt a nagy országos ünnepen.

Új örökös alapítók Bármily súlyos is az élet, a nemes áldozatkészség nem lankad. Vannak akik gondolnak a lelki táplálékra is. Meghatottsággal vettük Pál Ferenc oklándi lelkész és köri esperes tudósítását, hogy három örökös alapító díját küldik: 100 kor. néhai h.-szentpáli özv. Dimén Sándorné sz. Imets Lidia emlékére (94.) aki az igazi öntudatosan erős unitárius nők közül való volt, a Dávid F. Egyl.-nek is a legbuzgóbb tagjai közé tartozott s néhány év előtt véletlen szerencsétlenség következtében halt el. Ez emléket kedves testvére Pál Ferencné állítja nevére. 95.-ik alapító lett Pál Ferencné sz. Imets Róza úrnő, 96.-ik Pál Ferenc esperes lelkész. 97.-ik árkos dr. Kiss Ernő hadnagy, ki a harctéren szerzett nagy betegségéből kigyógyulva vissza ment az ezredéhez s onnan küldötte be örökös al. díját. Ezek a kedves és nem várt alapítványok ismét kifeszítették reménységünk hajóján a vitorlákat. Hisszük, hogy a 100-ik is megjő csakhamar. Vajjon ki lesz a 100-ik?

Klenodiumainkból, vagyis úrasztali szép készleteinkből a menekülés miatt sok elveszhetett. De reméljük nem nagyon sok. A veszélyeztetett helyekről Kelemen Lajos levéltáros aa. behozta a műbecsü darabokat s megtette jelentését és javaslatát, amiből kiolvashattuk a jövő unitárius muzeum szép képét. Nagy dolog lesz, ha biztonságba, szakértői kezelés alá vehetjük azokat a kincseket, amelyek még megmaradtak, mert, sajnos immár sok becses dolognak csak a neve van meg.

Régi énekeink. Az. E. K. Tanács a nev. bizottság ajánlatára régi egyházi és halotti énekek összegyűjtésével foglalkozik. Sok elfogadott dallam szállong egy-egy vidéken, melyeket jó lesz megmenteni és fölhasználni. Énekvezéreink küldjék be a tanácsi irodába.

Régi Áron a Korál-könyv szerzője, ki Kolozsvárt a főgimn. melletti elemi iskolának husz éven át volt egyik jeles tanítója elpályázott szülőfaluja Kálnok közelébe. Árkosra ment a nyáron, de el is menekült a betörő oláhok elől. Karácsonyig Kolozsvárt folytatta a tanítást régi helyén. Az új év új állásán érte s munkáját már megkezdte. Kántori beköszöntőjét jobb időkre halasztotta, mikor majd együtt lesznek elmenekült hívei és szabad lesz a közlekedés.

Harang búcsúztató-ünnepély Sinfalván. Egy minden részében kedves és megható ünnepély folyt le új esztendő napján sinfalvi kis templo-

munkban, midőn a kisebbik harangot átadták a katonai hatóság-
nak. Újévi beszédet Biró Lajos
III. éves teológiai hallgató tartott.
Azután Balázs András lelkész szí-
vet, lelket megindító beszédével
elbúcsúztatta a templom piacán
álló megkoszorúzott s a leányok
koszortújától is körülfont, harcha
induló harangot... Egyedül, árván
maradt az öreg harang, mellette
is üres már a hely, mint annyi
családból az öregek mellől elment
a fiatal... A beszéd végeztével
Csongvai Zéfi és Fodor Ilona egy-
egy alkalmi költeményt. Utánuk
Balla Klára egy kis kedves beszéd
kíséretében koszorút helyezett a
harangra. Az ünnepély a himnusz
éneklésével végződött, melyet
Göncz Irénke, a sinfalvi áll. elemi
isk. új tanítónője vezetett, aki az
ünnepeken is végezte, nagy gya-
korlatra és tudásra valló ügyes-
séggel a kántori teendőket *b.*

Eljegyzés. Mátyus Gergely jeles
ifjú lelkész eljegyezte Sükösd Mar-
git kisasszonyt.

A Létai Balázs emlékalapítványra
bármily csekély összeget köszö-
nettel fogadunk.

Köszönet. A homoródkarácsonf.
egyházközségnek özvegy Ürmösy
Sándorné urnó néhai felejtethetlen
férjének, megboldogult Ürmösy
Sándornak egy igen értékes és gyö-
nyörű háborús festményét ajándé-
kozta azzal a céllal, hogy ez-
által megboldogult férjének, néhai
Ürmösy Sándornak és egyetlen
drága, jó, hősi halált halt fiának,
Ürmösy Géának emlékezetök
örökre fenmaradjon annál az egy-
házközségnél, melyben születtek,
kereszteltettek, neveltettek s mely-

nek fejlődéseért, haladásaért örökké
hevültek s minden áldozatra ké-
szek valának. A festmény a ka-
rácsonfalvi unitárius lelkészi iro-
dán őrizendő és nagy gonddal
gondozandó. Nemes adományozó
óhaja, hogy ha a kép illő áron
értékesíthető lenne: ez esetben ér-
tékesíttessék egyházközség által
és az érte kapott összeg „Ürmösy
Sándor és fia Géza emlékalap”
néven kezeltesék, melynek ka-
matja egyházközség által felhasz-
nálható lenne. A kép sokszorosí-
tási joga is egyházközséget illeti.
A festmény megfelelő, gyönyörű
kerettel van ellátva; hosszúsága 2
méter 20 cm., szélessége pedig 1
méter. Köszönet a bánatos nőnek
és anyának. *Bálint Ödön* lelkész.
A festő és fia képét közölni fogjuk.

Köszönetnyilvánítás. Alólirottak a
sinfalvi unitárius egyházközség
nevében, hálás köszönetet mon-
dunk a sinfalvi unitárius leányok-
nak, azon kiváló és vallásos buz-
góságukért, melyet az elmúlt 1916
évben egyházközségünkkel szem-
ben tanúsítottak. Ugyanis április
hó 9-én egy nemzeti színű zászló
s egy gyász lobogó beszerzésére
adakoztak és gyűjtöttek 150 ko-
ronát. December hóban pedig sa-
ját adakozásukból és a háború
alatt általuk rendezett estélyek
jövedelméből a sinfalvi hitelszö-
vetkezetről jegyezték egy 650 =
Hatszázötven kor. n. é. V. kibo-
csátású hadikötvényt és ezt az
egyházközségnek ajándékozták,
illetve: „A sinfalvi unitárius leá-
nyok koronázási emlékalapja” ci-
men alapítványként letették, azzal
a nemes kikötéssel, hogy a ka-
matok $\frac{1}{3}$ része tőkésíttessék, $\frac{2}{3}$
része pedig olyan hadiárváknak

adassék, akiknek édes apja e mostani háborúban hősi halált halt, vagy a harctéren szerzett betegség következtében hunyt el. A mikor már nem lesz hadiárva: az összeg kamataiból minden egy éves kort elért, törvényes házaságból született és a sinfalvi unitárius egyházközség keresztlő anyakönyvébe bejegyzett unitárius gyermek aránylagos, az ő részére a szülők által gyümölcsötzetendő összeget kapjon mintegy családi pótlék címen. Maga az alapítvány a leányok nemes gondolkozására vall, az alapítvány célja honleányi és egyházi szeretetüket mutatja. Istennek szent áldása legyen a kedves alapítványon és a nemes lelkű alapítványozókon! Az egyházközség nevében ismételtelen köszönetet mond: Sinfalva, 1917. jan. hó 5. *Balázs Dániel* gondnok, *Balázs András* unitárius lelkész.

Jótékonyág az árkosi unitárius egyházközségben 1916. éyben. Barabás Ferenc templom-afapra 4 kor., Barabás Károly énekvezér, lakásépítésre 20 kor., Sepsiarközi Takarékpénztár rt. legatusi díjpótlásra 20 kor., Husvét másodnapján hívek kárpáti falvakra 33 kor. 75 fill., Pünköst másodnapján hívek gyermeknapra 25 kor., Vöröskereszt javára hívek 20 kor., Urvacsora osztáshoz kenyeret 2-szer Benkő Árpád és neje Nagy Ágnes 10 kor., Barabás Ferenc és neje Barabás Ágnes egyszer urvacsorai bort adtak 5 kor., Özv. Ütő Lajosné sz. Zoltán Klára husvét 24 kor., Barabás Ferenc és neje Barabás Ágnes pünköst 24 kor., Özv. Veress Sámuelné sz. Ütő Mária karácson 49 kor. Legatust fuvározták Nagy György, Barabás Fe-

renc, itj. Veress Sándor és Bedőházi György. Mult év augusztus havában Benkő Árpád egyházi tanácsos afiát egyhangulag tisztelébeli főgondnökká választottuk. Főgondnoki munkásságát azzal kezdette meg, hogy hadi célra elvitt harangunk helyébe új beszerzésére 100 koronát adományoz gyűlés színe előtt lelkész kezéhez; ugyancsak Barabás Ferenc keblitanácsos is 100 koronát, melyért adományozóknak ezuton is leghálásabb köszönetemet fejezem ki egyházközségem nevében. Hasonló szeretettel kell megemlékezem Barabás Károly gondnok afia áldozatkészségéről is, ki 1916. évi gondnoki tiszteletdíját énekvezéri lakás építésre ajándékozta. Árkos, 1917. január 15. *Végh Benjámín* unitárius lelkész.

Köszönetnyilvánítás. Benedek András (nagy) és neje Dakó Zsuzsanna homoródújfalui lakosok a homoródújfalui egyházközségnek egy urvacsorai poharat adományoztak az egyházközségnek 80 K értékben. Fogadják a nemesszívű adakozók az egyházközség köszönetét. Cseke András gondnok, Benczédi Pál lelkész.

Szép összegeket nyugtáz a pénztárnokunk, de kevés olvasó vett részt benne. 2000-en olvassák a kiknek *fizetni kellene!*

Szerkesztői üzenetek. *Gálfi Ferenc* volt alsóbisztrai tanítóról, aki — értesülésünk szerint meghalt — ismerősétől szívesen vennénk bővebb tudósítást. — *Tudósítóinkat* és más dolgozó társainkat kérjük, fogják minél rövidebbre kiadásra szánt közleményeiket, mert a nagy drágaság miatt nagyon takarékosnak kell lennünk s emiatt kénytelenek vagyunk a cikkeket összevonni. — *Tamás L.-* nének köszönjük az értesítést. Sajnálattal vettük észre távozását.

Az egyesület pénztárába a folyó-évi január 1-től 26-ig tagsági és előfizetési díjat fizettek: Dr. Molnár Jenő Budapest 916—917-re, Bacsilla Sándorné Kovászi 916-ra, Barabás Ilona Ujszentanna 916-ra, Szigethy Cs. Miklós Kolozsvár 917-re, Gábor Mihály Alsó-jára 915—916-ra, Ambrus Pál Székelyudvarhely 916-ra, Somkerek-i Elek Szék 917-re, Özv. Gábor Albertné Székelykeresztúr, Özv. Tóth Károlyné Kénos 917-re, Dr. Kozma Jenő Marosvásárhely 915-re, Máthé Mózes Bányabük 916-ra, Móric Károly Nagyilonda 912—919-re, Csongvai József Sinfalva 917-re, Kovács Irén Resicabánya 914—916-ra, Takács Ferencz Czellödömök, Rözner Valeria Nagybánya, 916-ra, Tóbis Simonné Marosújvár, Létay Károly Táboriposta 23. Szász Károly Budapest 917-re, Özv. Rend Domokosné Adony 917-re, Keresztély Zsigmond Kolozsvár 916—917-re, Botár János Szilágyi Torockó 920—922-re, Özv. Pálfi Jánosné alapítótag Csegez, Ifj. Pápai István Palánka, Németh Mária Nagylak 917-re, Gál Elekné Csalaszőlőtelep 911—915-re, Csegezy Márton Beszterce, Csegezy Irénke Marosvásárhely, Kádár József Dés, Sárdi Lőrinc Kolozsvár, András Gyula 51 gyalog ezred 917-re, Fülöp Mózes Megyes 914—915-re, Dr. Székely Ferenc, Dr. Székely Aladár Budapest, Özv. Kerekesné Botár Sára Torockó 917-re, Botár János igazgató Torockó 916-ra, Maksay Lászlóné Körmöcbánya 917-re, Ifj. Mátyus Ferenc Székelykál 910—917-re, Sándor Jenő Budapest, Hajós József Barót, Özv. Farkas Józsefné Kolozsvár, Hegedüs Mihály Prázsmár, Fekete Zoltán Selmecebánya, Kerekes Miklósné Török-Torockó, Györke Lajosné Kolozsvár, Thorockay Vencel Guraszáda 917-re, Albert Lőrinc Bölön 915-re, Almási Ferenc Torockó 917—919-re, Vernes Ferenc Simonné 916—918-ra, Botár István 917—919-re, Sófalvi Gergely Gagy 917-re, Fazakas Péter Kolozsvár 916-ra, Molnár Gergely Sósmező 912—915-re, Koronki János Alsórákos 917-re Csák János Fűzesgyarmat 917-re, Özv. Gyáni Zsigmondné 916-ra, Bökfői Jánosné, Id. Sári Józsefné, Kecskeméthy Mihály 917-re, Homoki Károlyné 916-ra, Bálint Lajosné, Barna Jánosné, özv. Gidai Sándorné 917-re, özv. Daru Andrásné 915-re, ifj. Sári Józsefné 917-re, Hegedüs Gergely 916-ra.

Alapítói díjban fizettek: Özv. Dimény Sándorné Imets Lidia, Pál Ferencné Imets Róza, Pál Ferenc Oklánd, dr. Á. Kiss Ernő Kolozsvár, Fazakas Lajos és neje Nyárádszentmárton 100—100 K.

Az U. K. céljaira ajándékozott br. P. Horváth Kálmán egyh. főgondnok 40 K-t, Tóbis Simonné Marosújvár 5 K 20 f. Fogadják az egyesület köszönetét. Még sokakat várunk!

Kolozsvár, 1917 január 26-án.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

Ujdonság:

Hol van megírva?

Segédkönyv ismertebb bibliai helyek megtalálásához.

Bibliai egyezményes szövegtár.

Többek közreműködésével készítette: **DOHÁNY JÁNOS.**

Ára 4 korona.

A mester jelleme.

Vezérfonal biblia tanulmányozó körök és magányosok számára.

Írta: Fosdick E. H. Fordította: Ifj. VICTOR JÁNOS.

MÁSODIK KIADÁS.

Ára K 2·50.

Kaphatók:

KÓKAI LAJOS

könyvkeres-
kedésében

BUDAPEST IV., Kamermayer Károly-utca 3.

Kérem az összeget postautalványon előre beküldeni, portó 20 f.

Egyesült

K

önyvnyomda
Részv.-Társ.

Kolozsvár

Telefon: 856.

Ferencz József-út 85